

Michael Barnea	Meital Rachim Bachar	Shenhav Cherhi	שנהב צ'רכי	מיטל רחיים בכר	מיכאל ברנע
Simon Jaffa	Karin Kashi	Liron Dahan	לירון דהן	קרין קשי	סיימון ג'פה
Zohar Lande	Mayer Winkler	Lana Ben David	לנה בן דוד	מאיר וינקלר	זוהר לנדע
Dr. Zvi Gabbay	Uri Hillel	Ido Vakshi	עידו וקשי	אורי הלל	ד"ר צבי גבאי
Eldar Adato	Irit Brodsky	Lauren Shtaiman	לורן שטיימן	אירית ברודצקי	אלדר אדטו
David Barnett	Sigal Joory	Dor Marinovsky	דור מרינובסקי	סיגל ג'ורי	דיוויד ברנט
Yuval Lazi	Hadar Gonen	Gal Ben David	גל בן דוד	הדר גונן	יובל לזי
Maya Ziser Ben-Tal	Nir Ziman	Dor Freyman	דור פריימן	ניר זימן	מאיה זיסר בן-טל
Hagit Ross	Hanna Daher	Tzofiya Shenfeld	צופיה שינפלד	חנא דאהר	חגית רוס
Ilan Blumenfeld	Michael Dubin	Lisa Frense	ליזה פרנזה	מיכאל דובין	אילן בלומנפלד
Hagit Ben Moshe	Amichay Tessler	Gaya Tsarfati	גאיה צרפתי	עמיחי טסלר	חגית בן משה
Netta Bromberg	Michal Koren	Dor Levi-Tam	דור לוי-תם	מיכל קורן	נטע ברומברג
Shai Avnieli	Jacques Gershoni	Yotam Drubitzky	יותם דרובצקי	יעקב גרשוני	שי אבניאלי
Terry Almozilino-Arnon	Shachar Rothschild	Gavriel Shamgar	גבריאל שמגר	שחר רוטשילד	טרי אלמוזלינו-ארנון
Liat Keisary (Yahalomi)	Yatir Madar	Dana Ben Yeuda	דנה בן יהודה	יתיר מדר	ליאת קיסרי (יהלומי)
Ariella Dreyfuss	Omer Keydar	Avihay Asulin	אביחי אסולין	עומר קידר	אריאלה דר"פוס
Gal Shani	Hani Shraier	Ori Rodriguez	אורי רודריגז	חני שרייר	גל שני
Ken Shaked	Zohar Haim Levinger	Amit Haramati	עמית הרמתי	זוהר חיים לוינגר	חן שקד
Hadar Israeli	Alon Anava	Ronit Lerer	רונית לרר	אלון ענוה	הדר ישראלי
Hader Perlmutter	Daniel Arbov	Naama Moshe	נעמה משה	דניאל ארבוב	הראל פרלמוטר
Daphna Breiman Klein	Eran Elharar	Michael Amichai	מיכאל עמיחי	ערן אלהרר	דפנה ברימן קליין
Roy Engel	Daniel Kleinman	Zohar Ben Yosef	זוהר בן-יוסף	דניאל קליימן	רוי אנגל
Eran Winner	Ido Freund	Yakov Vilenski	יעקב וילנסקי	עודו פרוינד	ערן וינר
Anat Even Chen	Haguy Kessel	Izabel Pashayev	איזבל פשייב	חגי קסל	ענת אבן חן
Eyal Nachshon	Natali Graydi	Matan Lankri	מתן לנקרי	נטאלי גריידי	איייל נחשון
Gal Livshits	Fadi Atallah	Maayan Berg	מעין ברג	פאדי עטאללה	גל ליפשיץ
Daniel Lorber	Daniel Shlomovitz	Inbar Katzir	ענבר קציר	דניאל שלומוביץ	דניאל לורבר
Itay Gura	Hila Shechter	Alon Mizrahi	אלון מזרחי	הילי ששכטר	אייתי גורה
Moran Bickel	Shahar Poller Atzil	Matan Kesler	מתן קסלר	שחר פולר אציל	מורן ביקל
Ron Shuhatovich	Eliad Israel	Dor Eldar	דור אלדר	אליעד ישראל	רון שוחטוביץ
Ronit Niederman	Assaf Glazner	Nitai Zuriel	ניטאי צוריל	אסף גלזנר	רונית ניידרמן
Adi Shoham	Shay Bello	-----	-----	שי בלו	עדי שהם
Samuel Henri Samuel	Sarah Benatar Martin	Ariel Nadler	אריאל נדלר	שרה בן עטר מרטין	סמואל הנרי סמואל
Sagi Gross	Tal Freilich	Niv Polani, of counsel	ניב פולני, יועץ	טל פרייליך	שגי גרוס
Andrey Yanai	Jacki Silbermann	Dror Arad-Ayalon, of counsel	דרור ארד אילון, יועץ	ג'קי זילברמן	אנדרי ינאי
Alon Wolner	Shir Rozenzweig	Rami Spector, of counsel	רמי ספקטור, יועץ	שיר רוזנצוויג	אלון וולנר
		Moti Rivkin, of counsel	מוטי ריבקינד, יועץ		

15 בדצמבר, 2021

לכבוד
מר ניצן הורוביץ
שר הבריאות

לכבוד
עו"ד (ד"ר) אביחי מנדלבלתי
היועץ המשפטי לממשלה

ועו"ד רז נזרי
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

באמצעות דוא"ל ובפקסימיליה

לכבוד
מר גדעון סער
שר המשפטים

לכבוד
מר אביגדור ליברמן
שר האוצר

לכבוד
מר נפתלי בנט
ראש ממשלת ישראל

לכבוד
גב' אורנה ברביבאי
שרת הכלכלה והתעשייה

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: פנייה דחופה בקשר למתווה "הצמידים" בקניונים בהיותו מפלה, פוגעני, בלתי סביר ובלתי מידתי

בשם מרשתנו, קבוצת עזריאלי בע"מ ("עזריאלי"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם בעניין הדחוף שבנדון, כדלקמן:

1. אתמול בשעות הערב (14.12.2021), התפרסם כי בדיון בהשתתפות ראש הממשלה, שר הבריאות וגורמי מקצוע נתקבלו החלטות - שכפופות לאישור הממשלה וועדת החוקה של הכנסת - ולפיהן, בין היתר, יוחלו

- על כלל מתחמי המסחר הסגורים (קניונים ודומיהם), שגודלם מעל 10,000 מ"ר, כללי "תו ירוק", באופן שבו תיווצר הבחנה, הלכה למעשה, בין מי שרשאי לבקר בחנויות בקניונים לבין מי שרשאי לבקר בחנויות חיוניות בלבד בקניונים (שאינו אלא מכבסת מילים כלפי אזרחים בלתי מחוסנים - "הבלתי מחוסנים").
2. בהתאם לאותם פרסומים, יידרשו בעלי הקניונים "לסמן" את אוכלוסיית בעלי "תו ירוק" באמצעות ענידת צמידים צבעוניים אשר יאפשרו להם, ורק להם, להיכנס לחנויות השונות ברחבי הקניון, בעוד שהבלתי מחוסנים יהיו רשאים להיכנס ל"מקום שירות חיוני בלבד" ("מתווה הצמידים בקניונים").
 3. על פניו נראה, כי מתווה הצמידים בקניונים נעשה באופן נמהר, וחלילה, נחפז, ולפי הפרסומים בכוונת הממשלה לאשרו בהליכי בזק וייתכן שאף יעשה ניסיון להחילו מיום שישי הקרוב, 17.12.2021.
 4. נבהיר, כי עזריאלי מוצאת חשיבות רבה בשמירה על בריאות הציבור בכלל, ושמירה על בריאות לקוחותיה והבאים בשעריה, בעלי העסקים וכל מי שמבקר בקניונים ובנכסיה השונים של עזריאלי בפרט. עניינו של מכתב זה אינו בהתערבות בשיקולי הממשלה או בהבעת עמדה נגד עצם ההבחנה בין מחוסנים ומחלימים לבין מי שאינם מחוסנים.
 5. למיטב הבנתה של קבוצת עזריאלי ולפי הפרסומים מאתמול, רעיון מתווה הצמידים בקניונים "נולד" במחשבה לסייע במניעת התפשטות התחלואה בנגיף הקורונה בישראל והתפשטות וריאנט האומיקרון במיוחד, כמו גם לקדם ולעודד התחסנות ילדים ומבוגרים שאינם מחוסנים ולייצר סביבה בטוחה עבור האוכלוסייה המחוסנת. **כפי שיפורט להלן, תכליות אלו לא יושגו, כלל ועיקר, בדרך המוצעת.**
 6. מתווה הצמידים המוצע לא יוכל להגשים את התכליות אותן הוא נועד לשרת, וזאת בראש ובראשונה כאשר הוא מאפשר למחוסנים ולאלו שאינם מחוסנים לשוטט יחד בכלל השטחים הציבוריים בקניונים ויוצר הבחנה מלאכותית, בלתי אפשרית ובלתי מוצדקת בין חנות במתחם אחד (חנות בחלל קניון) לבין חנות במתחם אחר.
 7. בנוסף, המתווה המוצע יסיט את ציבור המבקרים בקניונים אל חנויות זהות שמיקומן מצוי במרכזי קניות אחרים, ושם ימשיכו המחוסנים והבלתי מחוסנים לבצע קניות יחד, ופעם נוספת לא הוגשמה אף תכלית מבין התכליות שביקשה הממשלה להשיג. יתרה מכך, הצפיפות הרבה שתיווצר בחנויות הממוקמות במרכזי קניות אחרים וכן הצפיפות שתיווצר בכניסה לקניונים "הגדולים" לשם "סימון" הבאים בשעריהם, תיצור מגמה הפוכה של התפשטות הנגיף.
 8. לשיטתנו, ככל שישנה הצדקה להבחנה בין מחוסנים ומחלימים לבין בלתי מחוסנים, הרי שהבחנה צריכה להיעשות באופן שוויוני ובכל מתחמי המסחר, ללא אפליה, באופן הגיוני ובר-יישום וללא הטלת חובה "לסמן" אזרחים ולהפריד בין אוכלוסיות כאלו או אחרות. **במתווה המתגבש פשוט אין כדי להגשים אף אחת מהתכליות שהמתווה נועד להגשים.**
 9. בנוסף, לצד החשיבות בשמירה על בריאות הציבור אין לזנוח את החשיבות בשמירה על כלכלה בריאה ומתפקדת ויש לנקוט משנה זהירות בקביעת הוראות מפלות לרעה, ללא הצדקה, שאינן מגשימות את התכליות העומדות בבסיס ההחלטה, מוחלות באופן שרירותי ופוגעני, ומטילות נטל תפעולי בלתי סביר.
 10. הנה כי כן, נראה, כי ממשלת ישראל החליטה לערוך ניסוי חסר תקדים באמצעות סימון אזרחים (מעשה מוקשה כשלעצמו), ולחייב גוף עסקי פרטי להיות שותף לאכיפתו של אותו ניסוי, אשר עזריאלי לא יכולה לבצעו הלכה למעשה, ואשר כורך בחובו השלכות אתיות וחברתיות קשות. זאת במיוחד, כאשר אותו "סימון" ייעשה רק בקניונים "הגדולים", לטובת הכניסה לחנויות עצמן - וללא כל הגבלה שהיא במתחמי קניות אחרים או בחנויות רחוב; **הרי לך אבסורד החלל הקטן.**
 11. מתווה הצמידים בקניונים לוקה ולקוי בפגמים רבים, ומהווה, על פניו, מעשה בלתי חוקתי, מפלה לרעה, בלתי סביר, בלתי מידיתי וללא כל יכולת אמיתית להגשים את תכלית מניעת התרחבות התחלואה בקרב האוכלוסייה או עידוד ההתחסנות. יתרה מכך, יישום המתווה עלול לגרום לפגיעה אנושה דווקא לבעלי העסקים ולבעלי הקניונים, אשר שומרים על החוק ומשתפים פעולה עם הוראות ממשלת ישראל. בנוסף, וכאמור, המתווה המתגבש גם אינו ישים ואינו מעשי.

12. נפרט להלן בתמצית את הדברים.
13. לפי המתווה המתגבש יוצרת ממשלת ישראל הבחנה **מפלה ובלתי סבירה באופן קיצוני**, כך שכניסה לחנות מסוימת תיעשה באין מפריע, ללא בדיקת תו ירוק, בין כלפי מחוסנים ובין כלפי בלתי מחוסנים, כל עוד החנות מצויה במתחמי קניות מסוימים, אולם אם החנות נמצאת בתוך קניון "גדול" - או אז הכניסה לתוך החנות עצמה, בשונה מהכניסה לקניון, תהיה מוגבלת רק למי שיענדו את הצמידים הצבעוניים. זאת למרות, שבכל רחבי הקניון, בשטחים הציבוריים, יסתובבו מחוסנים ומחלימים לצד בלתי מחוסנים. במה מובחנת חנות אופנה שנמצאת בקניון מאותה חנות במתחם אחר?!
14. הבחנה **מפלה ובלתי סבירה נוספת** במתווה המתגבש היא בין קניונים "קטנים" לבין קניונים "גדולים", מעל 10,000 מ"ר. פועל יוצא מהאמור הוא שבקניונים קטנים, המשתרעים על פני שטח קטן יותר, יוכלו להצטופף ללא הגבלה מחוסנים ובלתי מחוסנים, בעוד שדווקא במקומות שבהם ניתן לשמור ביתר קלות על מרחק בין האוכלוסיות חלה הגבלה דרקונית ומפלה. המחשבה שנגיף הקורונה "מדלג" בין קניונים "גדולים" בלבד ופוסח על פני חשיפות בין אוכלוסיות בעלות סיכון תחלואה גבוה כשאלו מבקרות במתחמי מסחר אחרים, זהים לחלוטין, אלא מעט קטנים יותר, היא לא פחות ממגוחכת.
15. מתווה הצמידים בקניונים **מפלה** גם בהיותו יוצר הבחנה בלתי רלבנטית בין מרחבים שונים במרחב הציבורי. כך למשל, במרחבים שונים שבהם הייתה החלה של כללי "תו ירוק" לא נדרש מבעלי המקום "לסמן" אזרחים, ואילו כעת - באופן תקדימי - נדרש בקניונים "הגדולים" בלבד "לסמן" אוכלוסיות תוך יצירת מרחב מסומן ומבחין באופן פוגעני בין מבקרי המתחם. אין ספק שהבחנה בלתי עניינית זו אינה משרתת את התכליות שנועדה להגשים. אין כל הבחנה עניינית ומוצדקת בין מתחם של חנות סגורה בתוך קניון לבין מתחם של אותה חנות בדיוק מחוץ לקניון, ובין קניון "קטן" לבין קניון "גדול".
16. אם בעצם הכניסה של אוכלוסיית בלתי מחוסנים לחנות סגורה או למתחמים מסחריים סגורים יש משום סכנה לבריאות האוכלוסייה, אז ההתמודדות עם סיכון זה צריכה להיעשות כלפי כל בעלי החנויות בכל המתחמים, יהיו אשר יהיו, לשם הגשמת התכלית הבריאותית.
17. כמו כן, מתווה הצמידים בקניונים **אינו ישים ובלתי מעשי**. ממשלת ישראל מנסה לכפות על בעלי קניונים להיות "סלקטור" עבורה, להשתתף בניסוי של "סימון" אזרחים, ולא לצ' אזרחים לענווד חפצים על גופם שיתייגו אותם. בכל הכבוד, בעלי קניונים ועסקים בישראל אינם ואסור להם שיהיו גורמי אכיפה של החלטות ממשלה ואין לאלצם להיות שותפים ליישום החלטה נחפזת, חסרת כל הגיון, בעלת השלכות מרחיקות לכת ומשמעויות מורכבות ושליליות מבחינות חברתיות, כלכליות ואתיות.
18. מעבר לכך, נכסי עזריאלי הם נכסים עם שימושים מעורבים, הכוללים משרדים, קופות חולים, מרפאות, כניסה ויציאה מרכבות ותחבורה ציבורית, וממילא לא זו בלבד שהמתווה אינו מתאים ואינו סביר, הרי שהוא גם אינו ישים, וייצור הלכה למעשה דרישה לביצוע פעולות "עיקוב" אחר תנועת אנשים, וזאת כשמדובר בעשרות אלפי אנשים מדי יום.
19. מתווה הצמידים בקניונים **הוא (גם) בלתי מידתי** בכך שהוא חוטא למטרות שעומדות בבסיסו. כדי למנוע מאוכלוסיית בלתי מחוסנים להיכנס לחנויות לא צריך "לסמנם" או "לסמן" אחרים, ודי להורות על בדיקת תו ירוק או תעודת התחסנות בכניסה לחנויות עצמן - ולכל החנויות, ללא כל הבחנה ביחס למתחם שבו הן מצויות.
20. מתווה הצמידים בקניונים **אינו משרת כלל את המטרות הבריאותיות**. בתוככי החנות אין כל הבדל בריאותי או חשיפתי-אפידמיולוגי בין אם החנות ממוקמת בתוך קניון "גדול" ובין אם היא ממוקמת בתוך מתחם קניות אחר. אדרבה, מתווה הצמידים בקניונים יגרום למבקרים רבים להסתובב דווקא במתחמי קניות קטנים יותר ומצומצמים, ודווקא במקומות גדולים, בהם אנשים יימצאו מרוחקים אחד מהשני, תחול ההגבלה המחמירה. זאת במיוחד, כאשר אין כל אינדיקציה ממשית כי קניונים "גדולים" מהווים מקור הדבקה בעל סיכון גבוה יותר מאחרים, וכאשר ב"גל" התחלואה הקודמים לא חלה כל הבחנה או מגבלה מיוחדת על הקניונים "הגדולים" דווקא.

21. יודגש בהקשרים אלו, כי עובדי החנויות עצמם, שמספרם נאמד באלפים רבים של עובדים, בשכבות גיל צעירות ואשר לעיתים רבות משתייכים לאוכלוסיות שממעטות להתחסן, אינם מחויבים בכל אותן הגבלות וממילא יהיו חשופים לכל באי החנויות. מדובר בכמות גדולה מאד של עובדים נדרשים, אשר המתווה אינו אמור לחול עליהם, ונוכחותם בחנויות הרבות יוצרת חשיפה אינטנסיבית ממילא, אשר אינה מקבלת מענה במתווה המוצע ואשר הממשלה אינה מעניקה לבעייתיות זו כל פתרון.
22. ככל שממשלת ישראל סבורה, כי קיים ערך בריאותי וציבורי להגביל את אוכלוסיית הבלתי מחוסנים מכניסה לחנויות וצמצום החשיפה כלפיה עליה להורות כך באופן רוחבי, ולא להפלות בין קניונים "גדולים" לבין מתחמי קניות אחרים, ללא כל שוני רלבנטי ענייני שקיים ביניהם.
23. נראה, כי המתווה המוצע לעיל נועד למעשה להילחם, בתופעת הבלתי מחוסנים, וגם אם ניתן לומר כי עידוד ההתחסנות הוא תכלית ראויה, הרי שהאמצעים הנבחרים ככל הנראה לא יעודדו חיסונים ולא יצמצמו את החשיפה עם אוכלוסיית מי שלא התחסן. מתווה זה רק יפגע בבעלי עסקים ובכלכלה, כך שמדובר באמצעי שאינו תואם את התכלית ואין כל ספק, כי פגיעתו בצדדים שלישיים תמימים עולה על הנדרש.
24. בשורה התחתונה - המתווה המוצע יזיר את רגלי הלקוחות מהקניונים ויגרום לפגיעה אנושה בבעלי הקניונים ובעלי העסקים (מרביתם עסקים קטנים ובינוניים), וזאת מבלי שיהיה בכך כל תועלת מבחינת המאבק בהתפשטות נגיף הקורונה ועליית התחלואה.
25. זאת ועוד, מתווה הצמידים בקניונים מתגבש מבלי שניתנה לבעלי הקניונים "הגדולים" זכות טיעון ממשית ומסודרת, טרם קבלת ההחלטה, בפני הגופים שקיבלו את ההחלטה או אמורים לקבל את ההחלטה בעניינם. כידוע, חובתם החוקית של גופי השלטון לספק זכות טיעון לכל גורם שעלול להיפגע מהחלטה מנהלית וזאת כנגזרת מעקרונות הצדק הטבעי.
26. במקום להתמודד עם מפרי חוק, עם אכיפת ריחוק חברתי או באופן ישיר עם תופעת הבלתי מחוסנים, בדומה למדינות שונות באירופה שנקטו בסנקציות כלפי מי שלא התחסנו, ממשלת ישראל תמצא כפוגעת באופן גורף וחסר תכלית דווקא בבעלי הקניונים ובעלי העסקים בקניונים, אשר ניצבו לאורך כל תקופת הקורונה, בסגרים ובהגבלות, לצד ממשלת ישראל ויישמו את ההוראות השונות.
27. יפים לענייננו דברי בית המשפט העליון שנכתבו אך לאחרונה בעניין בג"ץ 6939/20 עידן מרכז דימונה בע"מ נ' ממשלת ישראל (נבו 2.2.2021) וכאלו נכתבו על ענייננו ממש:
- "פגיעתה של המגפה קשה ותמורה, בתחומי חיים שונים. תחום הבריאות הוא הראשון והעיקרי שבהם, אך גם חלקו של התחום הכלכלי לא נגרע. הנה כי כן, לצד המאבק הבריאותי, אשר לו משפט הבכורה, יש לשקול גם את מידת הפגיעה בזכויות, ובצרכי המשק, ולבחון אם קיימות חלופות פוגעניות פחות, אשר עשויות להשיג את המטרות הבריאותיות. נקודת המוצא היא אפוא מניעת פגיעה מקום שבו הדבר אינו הכרחי, ואינו משרת בהכרח את המטרות הבריאותיות..." [ההדגשות הוספו - הח"מ]
28. הנה כי כן, עניינה של פנייה דחופה זו להקדים התראה למשגה, ולבקשכם לבטל את מתווה הצמידים בקניונים, להימנע מלקדמו, ולחלופין, לגבש מתווה חוקי, שוויוני ואחיד ביחס לכלל העסקים, היא מיקומם אשר יהא.
29. בנסיבות הדחופות של ענייננו, בהתחשב בנזק הרב שעלול להיגרם מהחלת מתווה הצמידים בקניונים, וכדי שעזריאלי תוכל לכלכל צעדיה ולבחון פנייה לערכאות המשפטיות בעניין הנדון, אתם מתבקשים להשיב למכתבנו בהקדם, ולא יאוחר מ-24 שעות ממועד שליחתו.
30. בנוסף, וככל שקיים מידע או נתונים חדשים ומקצועיים, שגרמו לשינוי החד והקיצוני במדיניות הממשלה - נבקש לקבלם לידינו בדחיפות. מידע ונתונים שכאלו הם בעלי השלכה ישירה על עזריאלי ונדרש לבחון את האמור בהם באופן יסודי ומעמיק, ובפרט אם הדבר משמש בסיס מקצועי ממשי לשינוי המדיניות הקיימת של הממשלה כלפי הקניונים.

31. אין באמור במכתבנו זה, או במה שלא נאמר בו, כדי לפגוע בזכות או בטענה כלשהן העומדות לעזריאלי, והללו שמורות לה במלואן.

בכבוד רב,
זוהר לנדה, עו"ד 15.12.21
ערן וינר, עו"ד
ענת אבן-חן, עו"ד
15.12.21

העתק:

קבוצת עזריאלי בע"מ